

Lai arī par ko būtu runa, vienmēr būs kāds, kurš to dzirdēs pirmoreiz. Varas lēmumi, vienalga vietējās vai valsts, ietekmē katra iedzīvotāja ikdieni. Ja par to, ko lemj Saeima un

valdība, visbiežāk esam vienaldzīgi vai sarunās ar kaimiņiem pašūmējāmies, tad lēmumi, kurus pieņēmusi vietējā pašvaldība, tiek apspriesti ilgi – gan pirms, gan pēc to stāšanās spēkā. Tiesa, ja iedzīvotāji zina, ko dome

iecerējusi un kā deputātu lemtais ietekmēs viņus.

Katrā pašvaldībā ir sabiedrisko attiecību speciālisti, kuru pienākums ir informēt sabiedrību. Smiltenes novadā ir 13 pagasti un divas pilsētas.

Katrā domes sēdē ir lēmumi, kas attiecas uz visu novadu, un tādi, kas tikai uz konkrēta pagasta iedzīvotājiem.

Drustos “Druva” parunājās ar iedzīvotājiem, lai uzzinātu, cik viņi ir zinoši par to, kas notiek pagastā, kas plānots.

Vajag vienkārši parunāties un izstāstīt

Lielākā daļa no centrā dzīvojošajiem atzina, ka par to, kas viņus interesē, uzzina no kaimiņiem vai satiktajiem pašvaldības darbiniekiem. Gadoties jau reizes, kad skaidru atbildi neviens nedod. Tie, kuri saimnieko attālakos laukos, uzsvēra, ka par viņiem svarīgāko – ceļu tīrīšanu, greiderēšanu – zina, kam piezvanīt, pārējie jautājumi, ja nu vienīgi skolas ēkas nākotne, interesējot un ietekmējot minimāli. “Kaut kas jau centrā notiek,” bija visbiežākā atbilde sarunā, tāpat kā vērtējums, ka pagastā ir viss, kas ikdienā vajadzīgs.

Tas, ka iedzīvotāji daudz grib uzzināt, bet trūkst atbilžu, tāpat arī nespēj sekot un atrast interesējošo informāciju pašvaldības mājaslapā un sociālajos medijos, skaidri atklājās pašvaldības vadības tikšanās reizē ar drustēniešiem.

Kas ar skolu?

Drustu skolas ēkā darbojas Raunas pamatskolas filiāle. Tā kā skolēnu skaits minimāls, bija iecerēts, ka te mācības turpinātu no 1.līdz 3.klasei un darbotos bērnu dārzs. Taču, apzinot bērnu vecākus, kļuva skaidrs, ka trijās klasēs varētu būt septiņi skolēni. Tikšanās reizē skolā, kas notika 1.aprīlī, drustēnieši pieņēma reālo situāciju - skolas ēkā skolēnu nebūs. Taču pašvaldības lēmuma par reorganizāciju aizvien nav. “It kā zinām, ka skolas nebūs, bet neviens to nav skaidri pateicis. Vecāki katru dienu jautā, atbildes nav. Vairāki jau bērnu reģistrējuši citās skolās. Ko darīt skolotājiem, kā plānot dzīvi,” jautājumi sekoja cits citam.

Smiltenes novada domes priekšsēdētājs Edgars Avotiņš pastāstīja, ka lēmumu dome pieņēms 31.maijā. “Kad sākām izstrādāt novada izglītības stratēģiju, bija iecere to izdarīt līdz jan-

vārim. Deputāti vienojās, ka jātop apjomīgākam dokumentam, kurā apzinātas arī katras izglītības iestādes stiprās un vājās puses. Tas prasīja ilgāku laiku. Gribējām pieņemt lēmumu par visām skolām vienā sēdē,” sacīja novada vadītājs un atzina, ka lēmums ir novēlots.

“Arī tagad nevaru pateikt, kāds tas būs, to noteiks deputātu balsojums,” bilda E.Avotiņš. Pieci deputāti, kuri piedalījās tikšanās reizē, atklāja, ka balsos par reorganizāciju jeb klašu slēgšanu Drustu skolā.

“Izglītības pārvalde tiksies ar skolotājiem, būs sarunas ar vecākiem, lai rastu viņiem pieņemamāko risinājumu, kur nākamajā mācību gadā mācīties bērni. Ar pedagogiem tiks runāts par darba iespējām novada skolās,” skaidroja pašvaldības vadītājs. Viņš arī bilda, ja tiks lemts, ka Launkalnes skolā ir pirmās trīs klases, par drustēniešu nokļūšanu tur vai Raunas pamatskolā gādās pašvaldība, jo ir ieinteresēta, lai bērni skolojas pašu novadā.

Par ilgo lēmuma pieņemšanu kāda drustēniete vien noteica, ka tas tomēr notiks ātrāk nekā toreiz, kad Drustu skola kļuva par filiāli Raunas pamatskolai un par jauno situāciju toreizējā Raunas novada dome vecākus un skolotājus informēja augustā.

Runājot par Drustu skolas ēkas nākotni, vēl nesen bija ziņa, ka daļu skolas telpu vēlas īrēt kāda ārstniecības iestāde. Dome pieņēma lēmumu izsludināt konkursu par telpu nomu. “Par to, ka top tāds lēmums, nezinajam. Tad pagastā paklida informācija, ka investora tomēr nebūs. Tā arī nesaprotam, kas būs, kas nebūs,” uzsvēra kāda Drustu iedzīvotāja. E. Avotiņš atzina, ka diemžēl uzņēmējs ārstniecības iestādei izvēlējās vietu Naukšēnos. “Lēmums par nomu tika pieņemts ātri, lai investori ieinteresētu. Jā, tas aizskāra pedagogus, bet nedrīkstējām kavēties, jo Valmieras dome arī tajā dienā pieņēma lēmumu.

Mums bija jāpārlicina investors, ka spējams rīkoties. Komunikācijas ar drustēniešiem nebija, atzīstu,” situāciju vērtēja E.Avotiņš un pastāstīja, ka tiek meklētas citas iespējas skolas ēkas izmantošanai.

Domes deputāts, drustēnietis Jānis Āboliņš “Druvai” pastāstīja, ka pagasta iedzīvotāji, tiklīdz viņu satiek, kaut ko prasa, bet kopumā pašvaldības komunikācija ar iedzīvotājiem ir sliktā. “Problēma ir jautājumu lēnā risināšana. Kaut vai par skolu. Divus mēnešus neviens nevar dot atbildi, kaut jau prezentēts lēmuma projekts. Lielā novadā viss notiek lēni, lai ko izlemtu, tiek organizētas darba grupas, lēmuma projektu vērtē deputātu komitejas, tikai tad dome pieņem lēmumu. Lēmuma pieņemšanas smagnējums jau ir sistēmā, un tas nestrādā nevienam par labu,” situāciju vērtē J.Āboliņš un piebilst, ka mazā novadā septiņi deputāti mobilāk pieņēma ikvienu lēmumu.

Drustēnieši dzīvu uztur ideju, ka skolā varētu veidot Kopienas centru, tur būtu pagasta pārvalde, bibliotēka, muzejs. Protams, lai to īstenotu, nepieciešami līdzekļi, tāpat netiek atmesta iecere telpas atvēlēt uzņēmējdarbībai.

“Mums svarīgākais, lai ēka paliek pašvaldības īpašums. Tā celta par iedzīvotāju savāktu naudu,” atgādināja drustēniete, bet E.Avotiņš uzsvēra: “Deputātiem iedzīvotāju viedoklis ir svarīgs, ēka paliks pašvaldības īpašums.”

Kāda drustēniete vērtēja: “Brīžam ir sajūta, ka domei novada teritorija ir par lielu un tāpēc kavējas lēmumi.” E.Avotiņš atzina, ka novads gana liels, domes vadība nevar regulāri pabūt pagastos, bet pagasta pārvaldnieki kompensē to, ka dome ir tālu.

“Priecājos, ka cilvēki atnāk un izstāsta par problēmām. Nevaru pajauties – viena tante teica. Ja kas neskaidrs, nāciet, rakstiet, zvaniet, kopā meklēsim atbildes uz jautājumiem,” uzmundrināja

Drustu pagasta pārvaldes vadītāja Elīna Judina.

Paši sanāks

Tikšanās reizē vēl tika pārrunāti dažādi ikdienā svarīgi jautājumi: valsts un pašvaldības ceļu uzturēšana, peldvietas sakārtošana pie Skolas ezera, apgaisojuma un gājēju celiņa nepieciešamība un citi.

Kad E.Judina un E.Avotiņš drustēniešus iepazīstināja ar pašvaldības un pagasta šīgada budžetu un pārņēma, zālē valdīja klusums. “Nemaz tik traki nav, kā dažkārt izskan. Salīdzinot pērnā un šī gada finansējumu, kas atvēlēts Drustu pagastam, redzams, ka tas ir lielāks. Un ne tikai uz energoresursu sadārdzinājuma rēķina,” stāstīja E.Judina. Vairāk naudas ir gan bibliotēkai jaunām grāmatām, gan kultūras pasākumu rīkošanai, teritoriju atbilstībai, kā arī tiek īstenots “Leader” projekts, lai labiekārtotu peldvietu pie Krogus ezera, un izmaksu sadārdzinājumu finansē no pašvaldības kopējā budžeta.

Iedzīvotāji vien precizēja, vai pareizi sapratuši pašvaldības plānus, bet kāda drustēniete ierosināja, ka par budžetu vajadzēja runāt, kad to veidoja. “Mums vispār jānāk kopā un jārunājas. Ne jau katram iet uz pagastmāju kaut ko skaidrot. Pārvaldniece izziņo, sanākam un atklāti izrunājam pagasta lietas.” Ideju atbalstīja arī citi iedzīvotāji, bet kāds kungs uzsvēra: “Tad zināsim un neburkšķēsīm pa kaktiem.”

Ideja tika apstiprināta, un E.Judina ierosināja, ka jūlijā varētu notikt pagasta iedzīvotāju sapulce, tad, ja nepieciešams, varētu uzaicināt arī kādu domes speciālistu.

Domes priekšsēdētāja vietniece Astrīda Harju atgādināja, ka Alūksnes novadā ir viens pārvaldnieks visiem pagastiem un pagastā visu kārtu bibliotekāri.

“Mūsaprāt, katrā pagastā jābūt pārvaldniekam. Deputāti mainās, katram savs redzējums. Ja stipras iedzīvotāju kopienas, tā vieta būs stipra,” uzsvēra A.Harju.

Informācijas daudz, atrast nevar

Arī iepriekš izskanējuši iedzīvotāju iebildumi, ka pašvaldības mājaslapā sarežģīti kaut ko atrast, vēl ir arī feisbuka lapa. Katru mēnesi iedzīvotāji bez maksas saņem pašvaldības informatīvo izdevumu. Par Drustiem ir feisbuka lapas gan pagasta pārvaldei, gan kultūras namam, bibliotēkai un vēl arī “Drustu pagasts savējiem”. Pašvaldības aptaujā, kur iedzīvotāji uzzina par to, ko dara dome, kas notiek pagastā, itin bieži bija atbilde – no kaimiņiem, draugiem, tiem, kuri bijuši sanāksmē, domē, kur dzirdējuši, lasījuši. Drustos ir Vienotais valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centrs. Vismaz reizi gadā, kā arī, ja risināmas vai skaidrojamas kādas problēmas, vadītāji tiekas ar iedzīvotājiem.

Pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Marīta Mūze informēja, ka top jauna mājaslapa, kas būs tāda, kāda jau ir valsts institūcijām un vairākām pašvaldībām. “Tiek domāts, kā pieejamāku pasniegt visu pašvaldības iestāžu un domes informāciju,” stāstīja M.Mūze. Drustēnieši arī atgādināja, ka informatīvajā izdevumā ir par maz ziņu par Drustiem. A. Harju piebilda, ka izdevums būs jāveido uz vairāk lappusēm un tas tiks vērtēts.

“Jūs pieņemat, ko sakām, ļaujiet izteikties, uzklaušāt. Tas mums ir svarīgi, ka varam teikt, ko domājam. Ir patīkami dzirdēt, ka novada vadība iedziļinās mūsu problēmās,” domes vadību uzteica drustēniete. □

Svētkos sarunas raisās

Raunas pagasta pārvaldes vadītāju Lindu Zūdiņu un Vienotā valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centra speciālisti Salliju Lakinu Viduslaiku svētkos ikviens varēja satikt atsevišķā teltī.

“Visas dienas garumā raunēnieši ienāca teltī, lai gan parunātos, gan pastāstītu par problēmām, kaut ko noskaidrotu,” pastāstīja L.Zūdiņa un ar gandarījumu atzina, ka ieguvēji bijuši visi, jo uzzinājuši kaut ko noderīgu. S.Lakina atgādina, ka jau

2021. gada 31. decembrī ikvienam nekustamā īpašuma saimniekam, izņemot lauku teritorijās, arī viensētās, vietējā pašvaldībā obligāti bija jāreģistrē decentralizētā notekūdeņu savākšanas vai attīrīšanas sistēma un jāsakārto atbilstoši normatīvu prasībām.

“Iedzīvotāji zina par kārtību, bet nav to izdarījuši. Ir saraksts, ja redzam kādu īpašnieku ejot garām, uzrunājam, atgādinām. Ja interesējās par ko citu, atgādinājām arī par decentralizētās kanalizācijas reģistrāciju,” pastāsta S.Lakina un piebilst, ka jau nedē-

ļas sākumā vairāki raunēnieši nokārtojuši formalitātes. Citi drīzumā saņems brīdinājumus.

L.Zūdiņa atklāj, ka bijušas sarunas par terašu būvniecību, kad vajadzīgs projekts, kā to saskaņot būvvaldē, kad pašvaldībā jāaskaņo koku ciršana privātpašumā, kas ir pieguļošās teritorijas, par kurām jāatbild īpašniekam. “Vēl skaidrojām par teritorijas plānojumam un kas jādara, ja grib veikt grozījumus, par ceļmalu kopšanu un apauguma tīrīšanu. Raunēnieši stāstīja, ka kaimiņi nekopj savas teritorijas, interesē-

jās par ceļu un ielu atputekļošanu. Bija vēl citi jautājumi, arī ierosinājumi, ko Raunā vajadzētu,” atklāja L.Zūdiņa.

Pašvaldības darbinieces atzīst, ka, tiekoties svētkos neformālā gaisotnē, sarunas viegli raisījās, arī runājot par negatīvo, jo uzreiz meklēts pozitīvs risinājums, nevis gari spriests, kurš neizdarīja, kā vajadzēja.

“Arī iedzīvotāji izmantoja iespēju un pienāca vienkārši parunāties, pastāstīt par sevi,” bilst S.Lakina un uzsver, ka tāpēc jau uz pagastmāju neies. □

Lappusi sagatavoja **SARMĪTE FELDMANE**

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA “Cēsu Druva”.